

บทที่ 5

การเปรียบเทียบวรรณยุกต์ในพยางค์ ที่ไม่ลงเสียงหนักและพยางค์ที่ลงเสียงหนัก

ในบทที่ 3 ผู้วิจัยเปรียบเทียบวรรณยุกต์ในคำพยางค์เดียวและพยางค์หลังของคำสองพยางค์ซึ่งเป็นพยางค์ที่ลงเสียงหนักเช่นเดียวกันและพบว่ามีลักษณะคล้ายคลึงกันใน 5 อำเภอและบทที่ 4 ผู้วิจัยเปรียบเทียบวรรณยุกต์ในพยางค์หน้าของคำสองพยางค์ใน 5 อำเภอ พบว่ามีลักษณะแตกต่างกันออกไปในแต่ละอำเภอ จึงนำเสนอใจว่าวรรณยุกต์ในพยางค์หน้าของคำสองพยางค์จะเหมือนหรือแตกต่างจากในคำพยางค์เดียวและพยางค์หลังของคำสองพยางค์มากน้อยเพียงใดทั้งในแต่ละจุดเก็บข้อมูลและข้ามจุดเก็บข้อมูล

ในการกล่าวถึงพยางค์ประเภทต่างๆในบทนี้ ผู้วิจัยจะเรียกพยางค์หน้าของคำสองพยางค์ว่าพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักและเรียกคำพยางค์เดียวและพยางค์หลังของคำสองพยางค์ว่าพยางค์ที่ลงเสียงหนัก

ในการเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงคำพยางค์เดียวและพยางค์หลังของคำสองพยางค์ไปด้วยกันเนื่องจากพยางค์ 2 ประเภทนี้มีระบบวรรณยุกต์เหมือนกัน แต่ในการเปรียบเทียบสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงคำพยางค์เดียวและพยางค์หลังของคำสองพยางค์แยกออกจากกันเนื่องจากมีความแตกต่างของสัทลักษณะปรากฏอยู่

5.1 ระบบวรรณยุกต์ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักและพยางค์ที่ลงเสียงหนัก

เมื่อพิจารณาระบบวรรณยุกต์ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักและพยางค์ที่ลงเสียงหนัก จะเห็นว่าแต่ละอำเภอมิระบบวรรณยุกต์ที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง แตกต่างจากอำเภออื่นๆ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบที่มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียงเท่ากันและลักษณะการแยกกล่องวรรณยุกต์เหมือนกันทั้งในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักและพยางค์ที่ลงเสียงหนัก ซึ่งปรากฏที่อำเภอหัวหิน (ดูภาพที่ 57)

2. แบบที่มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียงเท่ากันและลักษณะการแยกกล่องวรรณยุกต์เหมือนกันเฉพาะพยางค์เป็น ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักและพยางค์ที่ลงเสียงหนัก ซึ่งปรากฏที่อำเภอปราณบุรี (ดูภาพที่ 58)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.5				
2	ว.1	ว.2	ว.3		ว.2
3					
4	ว.6	ว.3	ว.4	ว.3	ว.4

ระบบวรรณยุกต์ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักและในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก
ภาพที่ 57: ระบบวรรณยุกต์ในอำเภอหัวหิน

	A	B	C	DL	DS
1	ว.5				
2	ว.1	ว.2	ว.3		ว.2
3					
4		ว.3	ว.4	ว.3	

ระบบวรรณยุกต์ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก

	A	B	C	DL	DS
1	ว.5				
2	ว.1	ว.2	ว.3		ว.2
3					
4		ว.3	ว.4	ว.3	ว.4

ระบบวรรณยุกต์ในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก

ภาพที่ 58 : ระบบวรรณยุกต์ในอำเภอปราณบุรี

แบบที่ 2 แบบที่หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักมีจำนวนน้อยกว่าในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

-อำเภอกุขบุรี (ดูภาพที่ 59) ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นระบบวรรณยุกต์ 4 หน่วยเสียง น้อยกว่าในพยางค์ที่ลงเสียงหนักที่เป็นระบบวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง เนื่องจากการรวมวรรณยุกต์ที่ 1 วรรณยุกต์ที่ 2 และวรรณยุกต์ที่ 4 เข้าด้วยกัน นอกจากนี้ลักษณะการแยกกล่องวรรณยุกต์ในพยางค์ตายในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักกับพยางค์ที่ลงเสียงหนักยังแตกต่างกันด้วย คือ วรรณยุกต์ในช่อง DL 1,2,3 และ DS 1,2,3 เป็นวรรณยุกต์เดียวกับช่อง DS 4 ซึ่งในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก วรรณยุกต์ในช่อง DL 1,2,3 และ DS 1,2,3 จะเป็นคนละวรรณยุกต์กับช่อง DS 4

	A	B	C	DL	DS
1	ว.5				
2	ว.1-2-4		ว.3	ว.1-2-4	
3					
4	ว.6	ว.3	ว.1-2-4	ว.3	

ระบบวรรณยุกต์ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก

	A	B	C	DL	DS
1	ว.5				
2	ว.1	ว.2	ว.3	ว.2	
3					
4	ว.6	ว.3	ว.4	ว.3	ว.4

ระบบวรรณยุกต์ในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก

ภาพที่ 59 : ระบบวรรณยุกต์ในอำเภอกุขบุรี

-อำเภอเมือง (ดูภาพที่ 60) ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นระบบวรรณยุกต์ 4 หน่วยเสียง น้อยกว่าในพยางค์ที่ลงเสียงหนักที่เป็นระบบวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง เนื่องจากการรวมวรรณยุกต์ที่ 2 และวรรณยุกต์ที่ 4 เข้าด้วยกัน นอกจากนี้ลักษณะการแยกกล่องวรรณยุกต์ในพยางค์ตายในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักกับพยางค์ที่ลงเสียงหนักยังแตกต่างกันด้วยในลักษณะเดียวกับอำเภอกุขบุรี

A B C DL DS

1	ว.5			
2	ว.1	ว.2-4	ว.3	ว.2-4
3				
4		ว.3	ว.2-4	ว.3

ระบบวาระขุดค้ในพวงค้ที่ไม่ลงเสียงหนัก

A B C DL DS

1	ว.5			
2	ว.1	ว.2	ว.3	ว.2
3				
4		ว.3	ว.4	ว.3

ระบบวาระขุดค้ในพวงค้ที่ลงเสียงหนัก

ภาพที่ 60 : ระบบวาระขุดค้ในอำเภอเมือง

-อำเภอทับสะแก (ดูภาพที่ 61) ในพวงค้ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นระบบวาระขุดค้ 3 หน่วยเสียง น้อกกว่าในพวงค้ที่ลงเสียงหนักที่เป็นระบบวาระขุดค้ 5 หน่วยเสียง เนื่องจากมีการรวมวาระขุดค้ที่ 2 วาระขุดค้ที่ 3 และวาระขุดค้ที่ 4 เข้าด้ว้กัน น้อกจากน้วาระขุดค้ที่ปรากฏในพวงค้ค้ยั้งรวมเป็นหน่วยเสียงวาระขุดค้ด้ยว้กันทั้งหมด

A B C DL DS

1	ว.5			
2	ว.1	ว.2-3-4		
3				
4				

ระบบวาระขุดค้ในพวงค้ที่ไม่ลงเสียงหนัก

A B C DL DS

1	ว.5			
2	ว.1	ว.2	ว.3	ว.2
3				
4		ว.3	ว.4	ว.3

ระบบวาระขุดค้ในพวงค้ที่ลงเสียงหนัก

ภาพที่ 61 : ระบบวาระขุดค้ในอำเภอทับสะแก

จะเห็นว่าการศึกษาระบบวรรณยุกต์ที่ปรากฏกับพยางค์หน้าของคำสองพยางค์เพิ่มขึ้นทำให้เราสามารถแสดงข้อแตกต่างระหว่างภาษาไทยถิ่นที่พูดในอำเภอต่างๆ ได้ละเอียดขึ้น กล่าวคือ ถ้าศึกษาเฉพาะคำพยางค์เดียวและพยางค์หลังของคำสองพยางค์จะสามารถแบ่งได้เป็นระบบวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียงและระบบวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียงเท่านั้น แต่เมื่อศึกษาพยางค์หน้าของคำสองพยางค์ทำให้เราสามารถแบ่งภาษาไทยถิ่นบริเวณที่ศึกษาออกได้เป็น 5 รูปแบบดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

5.2 การเปรียบเทียบลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักและพยางค์ที่ลงเสียงหนัก

ในการเปรียบเทียบลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักและพยางค์ที่ลงเสียงหนักนี้ ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบในแง่ที่ว่าลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักซึ่งได้แก่พยางค์หน้าของคำสองพยางค์เหมือนหรือแตกต่างจากในพยางค์ที่ลงเสียงหนักซึ่งได้แก่คำพยางค์เดียวและพยางค์หลังของคำสองพยางค์หรือไม่ อย่างไร

ในการเปรียบเทียบลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ผู้วิจัยใช้กล่องวรรณยุกต์เป็นเครื่องมือในการกำหนดว่าจะเปรียบเทียบหน่วยเสียงวรรณยุกต์ใดในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ใดในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก กล่าวคือ ในกรณีปกติ เช่น ในอำเภอหัวหิน หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักจะเปรียบเทียบกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก เป็นต้น ส่วนในกรณีที่มีการรวมหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบเสียงดังกล่าวกับทุกหน่วยเสียงในพยางค์ที่ลงเสียงหนักที่เข้ามารวมกัน เช่น ในอำเภอเมือง พยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็น 2 วรรณยุกต์ คือ วรรณยุกต์ที่ 2 กับวรรณยุกต์ที่ 4 แต่ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักจะเป็นวรรณยุกต์เดียว คือ วรรณยุกต์ที่ 2-4 ดังนั้นผู้วิจัยจะเปรียบเทียบวรรณยุกต์ที่ 2-4 ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักกับวรรณยุกต์ที่ 2 และวรรณยุกต์ที่ 4 ในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก

ในการเปรียบเทียบผู้วิจัยใช้วิธีอ่านค่าของลักษณะของแต่ละหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในแต่ละปีบทจากกราฟแสดงค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ยที่ได้จากเครื่อง DSP Sona-Graph (ดูภาคผนวก จ) และนำมาเปรียบเทียบกัน

5.2.1 การเปรียบเทียบสีลักษณะในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักกับพยางค์ที่ลงเสียงหนัก โดยไม่แยกพิจารณาตามหน่วยเสียงวรรณยุกต์

ผลของการเปรียบเทียบแสดงว่าสีลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักและในพยางค์ที่ลงเสียงหนักมีความคล้ายคลึงและความแตกต่างกันแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 ทิศทางของเสียงและระดับเสียงเหมือนกัน

ประเภทที่ 2 ทิศทางของเสียงเหมือนกัน ระดับเสียงแตกต่างกัน

ประเภทที่ 3 ทิศทางของเสียงต่าง ระดับเสียงมีทั้งเหมือนและแตกต่าง

ประเภทที่ 1 ทิศทางของเสียงและระดับเสียงเหมือนกัน

ในประเภทที่ 1 นี้มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ปรากฏอยู่น้อยมาก ผู้วิจัยจึงรวมไว้ในตารางเดียวกัน โดยแสดงเฉพาะอำเภอและหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น เพื่อความสะดวกในการเปรียบเทียบจะแสดงสีลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักก่อนแล้วจึงแสดงสีลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักในช่องถัดไป (ดูตารางที่ 3)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทิศทางของเสียงและระดับเสียงเหมือนกัน				
อำเภอ	วรรณยุกต์ที่	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก (พยางค์หน้าของ คำสองพยางค์)	พยางค์ที่ลงเสียงหนัก	
			คำพยางค์เดียว	พยางค์หลังของ คำสองพยางค์
หัวหิน	2 พ.ต.ส.* (กักอื่นๆ)	33	33	- **
ปราณบุรี	2 พ.ต.ส. (กักอื่นๆ)	42	-	42
กุยบุรี	2 พ.ป.	33	-	33
ทับสะแก	2 พ.ต.ส. (กักอื่นๆ)	433	433	-
	5	31	-	31

ตารางที่ 3 : แสดงสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ประเภทที่ 1

จากตารางนี้สามารถสรุปได้ว่า

1. เมื่อพิจารณาหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็นหลัก

- วรรณยุกต์ที่มีสัญลักษณ์เหมือนกันในพยางค์สองประเภทที่ปรากฏมากที่สุด ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงสั้นที่ลงท้ายด้วยเสียงกักอื่นๆที่ไม่ใช่เส้นเสียง โดยปรากฏในอำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรีและอำเภอบ้านลาด

* พ.ต.ส. หมายถึง พยางค์ตายสระเสียงสั้น (คู่คำจำกัดความ)

** เครื่องหมาย - หมายถึง สัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ไม่ได้จัดอยู่ในประเภทนี้

-วรรณยุกต์ที่มีสัญลักษณ์เหมือนกันในพยางค์สองประเภทที่ปรากฏในอำเภอ
เดียวเท่านั้น ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์เป็นและวรรณยุกต์ที่ 5 กล่าวคือ วรรณยุกต์ที่
2 พยางค์เป็นปรากฏในอำเภอกุสุมาลย์และวรรณยุกต์ที่ 5 ปรากฏในอำเภอทับสะแก

2. เมื่อพิจารณาอำเภอเป็นหลัก

-อำเภอที่มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีสัญลักษณ์เหมือนกันที่ปรากฏมากที่สุด
ได้แก่ อำเภอทับสะแก

-อำเภอที่มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีสัญลักษณ์เหมือนกันที่ปรากฏเพียง
หน่วยเสียงเดียว ได้แก่ อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรีและอำเภอกุสุมาลย์

-อำเภอที่ไม่ปรากฏหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีสัญลักษณ์เหมือนกัน คือ อำเภอเมือง

3. เมื่อพิจารณาสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็นหลัก พบว่ามี

เสียงระดับ เสียงตกและเสียงตก-ระดับ (ดูตารางที่ 4)

เสียง	จำนวนครั้ง
ระดับ	2
ตก	2
ตก-ระดับ	1
รวม	5

ตารางที่ 4 : แสดงจำนวนครั้งของสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ประเภทที่ 1

สัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ประเภทที่ 2 และประเภทที่ 3 นั้นมีหน่วย
เสียงวรรณยุกต์ปรากฏหลายหน่วยเสียง ผู้วิจัยจึงแสดงแต่ละอำเภอแยกออกจากกันและ
แสดงทุกหน่วยเสียงวรรณยุกต์ไว้ในตารางเพื่อให้เห็นชัดเจนว่าหน่วยเสียงวรรณยุกต์ใด
ปรากฏและหน่วยเสียงวรรณยุกต์ใดไม่ปรากฏ

ประเภทที่ 2 ทิศทางของเสียงเหมือนกัน ระดับเสียงแตกต่างกัน

ทิศทางของเสียงเหมือนกัน ระดับเสียงแตกต่างกัน ในอำเภอหัวหิน			
วรรณยุกต์ ที่	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก (พยางค์หน้าของ คำสองพยางค์)	พยางค์ที่ลงเสียงหนัก	
		คำพยางค์เดียว	พยางค์หลังของ คำสองพยางค์
1	- *	-	-
2 พ.ป.	-	-	-
2 พ.ค.ย.	-	-	-
2 พ.ค.ส. (กักที่เส้นเสียง)	ตก [32]	}	}
(กักอื่นๆ)	-		
3 พ.ป.	ขึ้น-ตก [343]	ขึ้น-ตก [451]	-
3 พ.ค.ย.	-	-	-

ตารางที่ 5 : แสดงสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ประเภทที่ 2 อำเภอหัวหิน

* เครื่องหมาย - หมายถึง สัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ไม่ได้จัดอยู่ในประเภทนี้

** ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักผู้วิจัยแยกพยางค์คำสระเสียงสั้นที่ลงท้ายด้วยเสียงกักที่เส้นเสียงออกจากพยางค์คำสระเสียงสั้นที่ลงท้ายด้วยเสียงกักอื่นๆ แต่ในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก ผู้วิจัยไม่ได้แยกพยางค์คำสระเสียงสั้นสองประเภทนี้ออกจากกัน เครื่องหมาย } แสดงให้เห็นการรวมดังกล่าว การเขียนสัญลักษณ์บนบรรทัดของพยางค์คำสระเสียงสั้นที่ลงท้ายด้วยเสียงกักที่เส้นเสียงหรือพยางค์คำสระเสียงสั้นที่ลงท้ายด้วยเสียงกักอื่นๆ มีความสำคัญคือแสดงว่าสัญลักษณ์นั้นๆปรากฏในกรณีของพยางค์คำสระเสียงสั้นแบบใด

ทิศทางของเสียงเหมือนกัน ระดับเสียงแตกต่างกัน ในอำเภอหัวหิน			
วรรณยุกต์ ที่	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก (พยางค์หน้าของ คำสองพยางค์)	พยางค์ที่ลงเสียงหนัก	
		คำพยางค์เดียว	พยางค์หลังของ คำสองพยางค์
4 พ.ป. 4 พ.ค.ส. (กักที่เส้นเสียง) (กักอื่นๆ)	- ชั้น [23] -	- ชั้น [24] -	- - -
5	-	-	-
6	-	-	-

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทิศทางของเสียงเหมือนกัน ระดับเสียงแตกต่างกัน ในอำเภอปราณบุรี			
วรรณยุกต์ ที่	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก (พยางค์หน้าของ คำสองพยางค์)	พยางค์ที่ลงเสียงหนัก	
		คำพยางค์เดียว	พยางค์หลังของ คำสองพยางค์
1	-	-	-
2 พ.ป.	ตก [32]	ตก [51]	ตก [31]
2 พ.ค.ย.	ตก [32]	ตก [41]	ตก [41]
2 พ.ค.ส. (กักที่เส้นเสียง)	-	} ตก [51]	} -
(กักอื่นๆ)	ตก [42]		
3 พ.ป.	ตก [54]	-	ตก [52]
3 พ.ค.ย.	-	-	-
4 พ.ป.	-	-	-
4 พ.ค.ส. (กักที่เส้นเสียง)	ระดับ [44]	} ระดับ [33]	} -
(กักอื่นๆ)	-		
5	ตก [31]	ตก [41]	-

ตารางที่ 6 : แสดงสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ประเภทที่ 2 อำเภอปราณบุรี

ทิศทางของเสียงเหมือนกัน ระดับเสียงแตกต่างกัน ในอำเภออุบลบุรี			
วรรณยุกต์ ที่	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก (พยางค์หน้าของ คำสองพยางค์)	พยางค์ที่ลงเสียงหนัก	
		คำพยางค์เดียว	พยางค์หลังของ คำสองพยางค์
1	-	-	-
2 พ.ป. 2 พ.ค.ช. 2 พ.ค.ส. (กั๊กที่เส้นเสียง) (กั๊กอื่นๆ)	- - ระดับ [33] ระดับ [33]	- - - }	- - ระดับ [44] }
3 พ.ป. 3 พ.ค.ช.	ระดับ-ตก [553] -	- -	ระดับ-ตก [552] -
4 พ.ป. 4 พ.ค.ส. (กั๊กที่เส้นเสียง) (กั๊กอื่นๆ)	- ระดับ [44] ระดับ [44]	- - }	- ระดับ [55] }
5 6	ตก [32] -	- -	ตก [41] -

ตารางที่ 7 : แสดงสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ประเภทที่ 2 อำเภออุบลบุรี

ทิศทางของเสียงเหมือนกัน ระดับเสียงแตกต่างกัน ในอำเภอเมือง			
วรรณยุกต์ ที่	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก (พยางค์หน้าของ คำสองพยางค์)	พยางค์ที่ลงเสียงหนัก	
		คำพยางค์เดียว	พยางค์หลังของ คำสองพยางค์
1	-	-	-
2 พ.ป.	-	-	-
2 พ.ต.ช.	ตก [43]	ตก [31]	ตก [31]
2 พ.ต.ส. (กักที่เส้นเสียง) (กักอื่นๆ)	- -	- -	- -
3 พ.ป.	-	-	-
3 พ.ต.ช.	-	-	-
4 พ.ป.	-	-	-
4 พ.ต.ส. (กักที่เส้นเสียง) (กักอื่นๆ)	- -	- -	- -
5	-	-	-

ตารางที่ 8 : แสดงสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ประเภทที่ 2 อำเภอเมือง

ทิศทางของเสียงเหมือนกัน ระดับเสียงแตกต่างกัน ในอำเภอทับสะแก			
วรรณยุกต์ ที่	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก (พยางค์หน้าของ คำสองพยางค์)	พยางค์ที่ลงเสียงหนัก	
		คำพยางค์เดียว	พยางค์หลังของ คำสองพยางค์
1	-	-	-
2 พ.ป. 2 พ.ค.ช. 2 พ.ค.ส. (กักที่เส้นเสียง) (กักอื่นๆ)	- - - - -	- - - - -	- - - - -
3 พ.ป. 3 พ.ค.ช.	- -	- -	- -
4 พ.ป. 4 พ.ค.ส. (กักที่เส้นเสียง) (กักอื่นๆ)	- - ^๕ ชน-ตก [343] -	- - ^๕ ชน-ตก [353] }	- - ^๕ ชน-ตก [353] }
5	-	-	-

ตารางที่ 9 : แสดงสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ประเภทที่ 2 อำเภอทับสะแก

จากตารางที่ 5 ถึง 9 ซึ่งแสดงสีตลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ทิศทางของเสียงเหมือนกัน ระดับเสียงแตกต่างกันในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักและพยางค์ที่ลงเสียงหนัก เมื่อพิจารณาในแต่ละวรรณยุกต์ในทุกอำเภอ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. เมื่อพิจารณาหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็นหลัก สรุปได้ว่า

-หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีชื่อแตกต่างแบบนั้นปรากฏมากถึง 4 อำเภอ ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงสั้นที่มีเสียงกักที่เส้นเสียงปรากฏในอำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี อำเภอกุยบุรีและอำเภอทับสะแก

-หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีชื่อแตกต่างแบบนั้นที่ปรากฏใน 3 อำเภอ ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงสั้นที่มีเสียงกักที่เส้นเสียงและวรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์เป็นปรากฏในอำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรีและอำเภอกุยบุรี

-หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีชื่อแตกต่างแบบนั้นที่ปรากฏใน 2 อำเภอ ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงยาวและวรรณยุกต์ที่ 5 โดชวรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงยาวปรากฏในอำเภอปราณบุรีและอำเภอเมือง ส่วนวรรณยุกต์ที่ 5 ปรากฏในอำเภอปราณบุรีและอำเภอกุยบุรี

-หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีชื่อแตกต่างแบบนั้นที่ปรากฏใน 1 อำเภอ ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์เป็น วรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงสั้นที่มีเสียงกักอื่นๆและวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงสั้นที่มีเสียงกักอื่นๆ โดชวรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์เป็นปรากฏในอำเภอปราณบุรี ส่วนวรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงสั้นที่มีเสียงกักอื่นๆและวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงสั้นที่มีเสียงกักอื่นๆ ปรากฏในอำเภอกุยบุรี

2. เมื่อพิจารณาอำเภอเป็นหลัก สรุปได้ว่า

-อำเภอที่มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีชื่อแตกต่างแบบนั้นที่ปรากฏมากที่สุด ได้แก่ อำเภอปราณบุรีและอำเภอกุยบุรี

-อำเภอที่มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีชื่อแตกต่างแบบนั้นที่ปรากฏน้อย ได้แก่ อำเภอหัวหิน

-อำเภอที่มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีชื่อแตกต่างแบบนั้นที่ปรากฏน้อยที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองและอำเภอทับสะแก

3. เมื่อพิจารณาสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็นหลัก สรุปได้ว่า

- ถ้าพิจารณาในแง่ของทิศทางของเสียง พบว่าเสียงตกปรากฏมากที่สุด
ต่อมาคือ เสียงระดับ เสียงขึ้น-ตก เสียงระดับ-ตกและเสียงขึ้น ตามลำดับ
(ดูตารางที่ 10)

เสียง	จำนวนครั้ง
ตก	8
ระดับ	5
ขึ้น-ตก	2
ระดับ-ตก	1
ขึ้น	1
รวม	17

ตารางที่ 10 : แสดงจำนวนครั้งของสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์
ประเภทที่ 2

- ถ้าพิจารณาในแง่ของระดับเสียง พบว่าจุดเริ่มต้นและจุดจบของเสียงแตกต่างกัน
กันเสียงส่วนมาก แต่จะห่างกันเพียง 1-2 ช่วงเท่านั้น (ดูตารางที่ 11)

ระดับเสียง	เหมือนกัน	แตกต่างกัน	รวม
จุดเริ่มต้น	6	15	21
จุดจบ	3	18	21

ตารางที่ 11 : แสดงจำนวนครั้งของความเหมือนและแตกต่างของระดับเสียง
ประเภทที่ 2

4. เมื่อพิจารณาการปรากฏในพยางค์แล้ว พบว่าสัญลักษณ์ของหน่วยเสียง
 วรรณยุกต์ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักจะมีทิศทางของระดับเสียงเหมือนกันกับพยางค์ที่ลงเสียง
 หนัก แต่ระดับเสียงแตกต่างกันกับในพยางค์หลังของคำสองพยางค์มากกว่าในคำพยางค์เดียว
 โดยเฉพาะในอำเภออุบลบุรีที่มีข้อแตกต่างแบบนี้ปรากฏกับพยางค์หลังของคำสองพยางค์เท่านั้น

ประเภทที่ 3 ทิศทางของเสียงต่าง ระดับเสียงมีทั้งเหมือนและแตกต่าง

ทิศทางของเสียงต่าง ระดับเสียงมีทั้งเหมือนและแตกต่าง ในอำเภอหัวหิน			
วรรณยุกต์ ที่	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก (พยางค์หน้าของ คำสองพยางค์)	พยางค์ที่ลงเสียงหนัก	
		คำพยางค์เดียว	พยางค์หลังของ คำสองพยางค์
1	ขึ้น [23]	ระดับ-ตก [221]	ระดับ-ตก [332]
2 พ.ป.	ขึ้น [12]	ระดับ [22]	ตก-ระดับ [322]
2 พ.ค.ช.	ตก-ระดับ [322]	ตก [32]	ระดับ [22]
2 พ.ค.ส. (กักที่เส้นเสียง) (กักอื่นๆ)	ตก [32] ระดับ [33]	ระดับ [33]	ตก [43]
3 พ.ป.	ขึ้น-ตก [343]	- *	ระดับ-ตก [551]
3 พ.ค.ช.	ระดับ [33]	ขึ้น-ตก [452]	ขึ้น-ตก [351]

ตารางที่ 12 : แสดงสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ประเภทที่ 3 อำเภอหัวหิน

* เครื่องหมาย - หมายถึง สัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ไม่ได้จัดอยู่ใน
 ประเภทนี้

ทิศทางของเสียงต่าง ระดับเสียงมีทั้งเหมือนและแตกต่าง ในอำเภอหัวหิน			
วรรณยุกต์ ที่	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก (พยางค์หน้าของ คำสองพยางค์)	พยางค์ที่ลงเสียงหนัก	
		คำพยางค์เดียว	พยางค์หลังของ คำสองพยางค์
4 พ.ป. 4 พ.ค.ส. (กักที่เส้นเสียง) (กักอื่นๆ)	ระดับ [33] ขึ้น [23] ขึ้น-ตก [343]	ขึ้น-ตก [242] } ขึ้น [24]	ขึ้น-ตก [343] } ขึ้น-ระดับ [355]
5	ระดับ [22]	ตก-ขึ้น [214]	ตก-ขึ้น [213]
6	ระดับ [22]	ขึ้น [23]	ระดับ-ตก [332]

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทิศทางของเสียงต่าง ระดับเสียงมีทั้งเหมือนและแตกต่าง ในอำเภอปราณบุรี			
วรรณยุกต์ ที่	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก	พยางค์ที่ลงเสียงหนัก	
	(พยางค์หน้าของ คำสองพยางค์)	คำพยางค์เดียว	พยางค์หลังของ คำสองพยางค์
1	ระดับ [22]	ตก-ระดับ [311]	ตก [31]
2 พ.ป.	-	-	-
2 พ.ต.ช.	-	-	-
2 พ.ต.ส. (กักที่เส้นเสียง) (กักอื่นๆ)	ระดับ [33] -	ตก [51]	ตก [42]
3 พ.ป.	ตก [54]	ระดับ-ตก [441]	-
3 พ.ต.ช.	ตก [54]	ระดับ-ตก [552]	ระดับ-ตก [442]
4 พ.ป.	ตก [43]	ตก-ระดับ [433]	ตก-ระดับ [433]
4 พ.ต.ส. (กักที่เส้นเสียง) (กักอื่นๆ)	ระดับ [44] ตก [54]	ระดับ [33]	ขึ้น-ตก [343]
5	ตก [31]	-	ตก-ระดับ [411]

ตารางที่ 13 : แสดงสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ประเภทที่ 3 อำเภอปราณบุรี

ทิศทางของเสียงต่าง ระดับเสียงมีทั้งเหมือนและแตกต่าง ในอำเภออุบลบุรี			
วรรณยุกต์ ที่	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก	พยางค์ที่ลงเสียงหนัก	
	(พยางค์หน้าของ คำสองพยางค์)	คำพยางค์เดียว	พยางค์หลังของ คำสองพยางค์
1	ระดับ [33]	ขึ้น-ตก [243]	ขึ้น-ตก [354]
2 พ.ป.	ระดับ [33]	ขึ้น-ตก [232]	-
2 พ.ค.ย.	ตก [32]	ขึ้น-ตก [232]	ตก-ระดับ [433]
2 พ.ค.ส.	ระดับ [33]	} ขึ้น-ระดับ [233]	} -
(กักที่เส้นเสียง) (กักอื่นๆ)	ระดับ [33]		
3 พ.ป.	ระดับ-ตก [553]	ขึ้น-ตก [351]	-
3 พ.ค.ย.	ตก [43]	ขึ้น-ตก [351]	ขึ้น-ตก [452]
4 พ.ป.	ระดับ [33]	ขึ้น-ตก [243]	ขึ้น-ตก [354]
4 พ.ค.ส.	ระดับ [44]	} -	} ขึ้น [45]
(กักที่เส้นเสียง) (กักอื่นๆ)	ระดับ [44]		
5	ตก [32]	ระดับ-ตก [331]	-
6	ขึ้น-ระดับ [233]	ขึ้น [25]	ขึ้น [34]

ตารางที่ 14 : แสดงสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ประเภทที่ 3 อำเภออุบลบุรี

ทิศทางของเสียงต่าง ระดับเสียงมีทั้งเหมือนและแตกต่าง ในอำเภอเมือง			
วรรณยุกต์ ที่	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก (พยางค์หน้าของ คำสองพยางค์)	พยางค์ที่ลงเสียงหนัก	
		คำพยางค์เดียว	พยางค์หลังของ คำสองพยางค์
1	ระดับ [33]	ตก-ระดับ [211]	ตก-ระดับ [322]
2 พ.ป. 2 พ.ค.ช. 2 พ.ค.ส. (กักที่เส้นเสียง) (กักอื่นๆ)	ระดับ [44] - ระดับ [33] ระดับ [55]	ตก [31] - ตก [42]	ตก-ระดับ [311] - ตก [42]
3 พ.ป. 3 พ.ค.ช.	ตก [54] ตก [54]	ระดับ-ตก [551] ระดับ-ตก [552]	ระดับ-ตก [551] ขึ้น-ตก [452]
4 พ.ป. 4 พ.ค.ส. (กักที่เส้นเสียง) (กักอื่นๆ)	ระดับ [44] ตก [43] ระดับ [44]	ขึ้น-ตก [454] ระดับ-ตก [554]	ตก-ขึ้น [435] ขึ้น-ระดับ [455]
5	ตก [32]	ตก-ขึ้น [412]	ตก-ขึ้น [412]

ตารางที่ 15 : แสดงสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ประเภทที่ 3 อำเภอเมือง

ทิศทางของเสียงต่าง ระดับเสียงมีทั้งเหมือนและแตกต่าง ในอำเภอทับสะแก			
วรรณยุกต์ ที่	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก	พยางค์ที่ลงเสียงหนัก	
	(พยางค์หน้าของ คำสองพยางค์)	คำพยางค์เดียว	พยางค์หลังของ คำสองพยางค์
1	ขึ้น [23]	ระดับ-ขึ้น [112]	ตก-ขึ้น [212]
2 พ.ป. 2 พ.ค.ช. 2 พ.ค.ส. (กั๊กที่เส้นเสียง) (กั๊กอื่นๆ)	ระดับ [22] ระดับ-ตก [332] ระดับ [33] ตก-ระดับ [433]	ตก [42] ขึ้น-ตก [231] ตก-ระดับ [433]	ตก [32] ขึ้น-ตก [232] ขึ้น-ตก [454]
3 พ.ป. 3 พ.ค.ช.	ระดับ [33] ระดับ-ตก [332]	ขึ้น-ตก [351] ขึ้น-ตก [451]	ขึ้น-ตก [451] ขึ้น-ตก [452]
4 พ.ป. 4 พ.ค.ส. (กั๊กที่เส้นเสียง) (กั๊กอื่นๆ)	ระดับ [33] - ระดับ [33]	ขึ้น-ตก [243] ขึ้น-ตก [353]	ขึ้น [23] ขึ้น-ตก [353]
5	ตก [31]	ระดับ-ตก [331]	-

ตารางที่ 16 : แสดงสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ประเภทที่ 3 อำเภอทับสะแก

1. เมื่อพิจารณาหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็นหลัก สรุปได้ว่า

- หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีชื่อแตกต่างกันปรากฏทั้ง 5 อำเภอ ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 1 วรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงสั้นที่มีเสียงกักที่เส้นเสียง วรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์เป็น วรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์ตายสระเสียงยาว วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์เป็น วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงสั้นที่มีเสียงกักอื่นๆ วรรณยุกต์ที่ 5 และวรรณยุกต์ที่ 6

- หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีชื่อแตกต่างกันปรากฏใน 4 อำเภอ ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์เป็น วรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงสั้นที่มีเสียงกักอื่นๆ วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงสั้นที่มีเสียงกักที่เส้นเสียง

- หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีชื่อแตกต่างกันปรากฏใน 3 อำเภอ ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงยาว โดยปรากฏในอำเภอหัวหิน อำเภอกุยบุรี และอำเภอทับสะแก

2. เมื่อพิจารณาอำเภอเป็นหลัก สรุปได้ว่า

- อำเภอที่มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีชื่อแตกต่างกันที่ปรากฏมากที่สุด ได้แก่ อำเภอหัวหิน อำเภอกุยบุรีและอำเภอทับสะแก โดยปรากฏทุกหน่วยเสียงวรรณยุกต์

- อำเภอที่มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีชื่อแตกต่างกันที่ปรากฏมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองและอำเภอปราณบุรี

3. เมื่อพิจารณาสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็นหลัก สรุปได้ว่า

- ถ้าพิจารณาในแง่ของทิศทางของเสียง พบว่ามีความแตกต่างในหลายลักษณะ ดังนี้

3.1 ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงเปลี่ยนระดับ แต่ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงระดับ (คูตารางที่ 17) ลักษณะนี้ปรากฏในทุกอำเภอและทุกหน่วยเสียงวรรณยุกต์โดยพบมากในพยางค์เป็น ส่วนพยางค์ตายสระเสียงยาวและพยางค์ตายสระเสียงสั้นนั้นพบบ้าง

3.2 สัญลักษณ์ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นบางส่วนของสัญลักษณ์ที่ลงเสียงหนัก

- ส่วนที่เหมือนกัน คือ ส่วนแรก พบในวรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงยาว วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์เป็น วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงสั้นที่มีเสียงกักที่เส้นเสียงและเสียงกักอื่นๆ วรรณยุกต์ที่ 5 และวรรณยุกต์ที่ 6 ในทุกอำเภอ ยกเว้นอำเภอทับสะแก ดังนี้

ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงตก-ระดับ	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงตก
ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงตก-ขึ้น	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงตก
ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงตก	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงตก-ระดับ
ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงขึ้น-ระดับ	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงขึ้น
ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงขึ้น-ระดับ	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงขึ้น-ตก
ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงขึ้น	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงขึ้น-ตก
ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงขึ้น	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงขึ้น-ระดับ

ลักษณะนี้มีจำนวนครั้งในการปรากฏน้อยกว่า ข้อ 3.1 ที่ว่าในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงเปลี่ยนระดับ แต่ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงระดับ (ดูตาราง 17)

-ส่วนที่เหมือนกัน คือ ส่วนหลัง พบในวรรณยุกต์ที่ 1 วรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์คาศระเสียงยาว วรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์เป็น วรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์คาศระเสียงยาว วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์คาศระเสียงสั้นที่มีเสียงกักที่เส้นเสียงและกักอื่นๆและวรรณยุกต์ที่ 5 ในทุกอำเภอ ดังนี้

ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงระดับ-ตก	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงขึ้น-ตก
ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงขึ้น-ตก	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงตก-ระดับ
ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงระดับ-ตก	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงตก
ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงขึ้น-ตก	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงตก
ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงตก-ขึ้น	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงขึ้น
ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงระดับ-ขึ้น	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงขึ้น
ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงระดับ	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงตก-ระดับ

ลักษณะนี้มีจำนวนครั้งในการปรากฏน้อยกว่า ข้อ 3.1 ที่ว่าในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงเปลี่ยนระดับ แต่ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงระดับ (ดูตาราง 17)

-แบบอื่นๆ คือ แบบที่สีลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏเพียงครั้งเดียวหรือแตกต่างจากแบบที่ได้กล่าวมาแล้ว พบในวรรณยุกต์ที่ 1 วรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์เป็น วรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์คาศระเสียงสั้นที่มีเสียงกักที่เส้นเสียงและเสียงกักอื่นๆ วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์คาศระเสียงสั้นที่มีเสียงกักอื่นๆ ในอำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี และอำเภอทับสะแก ดังนี้

ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงขึ้น-ตก   พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงระดับ-ตก
 ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงตก-ระดับ   พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงขึ้น
 ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงระดับ-ตก   พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงขึ้น
 ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงระดับ   พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงตก
 ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงระดับ   พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเสียงขึ้น

(ดูตารางที่ 17)

ตารางต่อไปนี้ แสดงสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก และพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักว่ามีสัญลักษณ์เป็นอย่างไรบ้าง พร้อมทั้งแสดงจำนวนครั้งที่ปรากฏ โดยรวมจำนวนครั้งที่ไว้อ่านท้ายของแต่ละแบบ ดังนี้

พยางค์ที่ลงเสียงหนัก	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก	จำนวนครั้ง
ขึ้น-ตก	ระดับ	11
	ตก	4
	ระดับ-ตก	3
	ตก-ระดับ	1
	รวม	19
ขึ้น	ระดับ	4
	ขึ้น-ตก	1
	ขึ้น-ระดับ	1
	รวม	6
ตก-ระดับ	ระดับ	4
	ตก	3
	ขึ้น	1
	รวม	8

ตารางที่ 17 : แสดงจำนวนครั้งที่ของความเหมือนและแตกต่างของระดับเสียง
 ประเภทที่ 3

พยางค์ที่ลงเสียงหนัก	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก	จำนวนครั้ง
ตก	ระดับ ตก-ระดับ	3 1
	รวม	4
ระดับ-ตก	ตก ระดับ ขึ้น-ตก ขึ้น	7 1 1 1
	รวม	10
ตก- ^๕ ขึ้น	ระดับ ^๕ ขึ้น ตก	2 1 1
	รวม	4
^๕ ขึ้น-ระดับ	ระดับ ^๕ ขึ้น-ตก ^๕ ขึ้น	3 1 1
	รวม	5

ตารางที่ 17 (ต่อ)

พยางค์ที่ลงเสียงหนัก	พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก	จำนวนครั้ง
ระดับ	ตก	2
	ตก-ระดับ	1
	ขึ้น	1
	รวม	4
ระดับ-ขึ้น	ขึ้น	1
	รวม	4
รวมทั้งหมด		61

ตารางที่ 17 (ต่อ)

-ถ้าพิจารณาในแง่ของระดับเสียง ในตอนต่อไปนี้จะเปรียบเทียบระดับเสียง
โดยใช้เกณฑ์ 3 เกณฑ์ ดังต่อไปนี้

เกณฑ์ที่ 1 จากพยางค์ที่ลงเสียงหนักที่เป็นเสียงเปลี่ยนระดับมาเป็นเสียง
ระดับในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบจุดเริ่มต้นและจุดจบของเสียง
ของพยางค์ทั้งสองประเภท

เกณฑ์ที่ 2 สัทลักษณะในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นบางส่วนของพยางค์ที่ลง
เสียงหนัก ซึ่งส่วนที่เหมือนกัน คือ ส่วนแรก ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบจุดเริ่มต้นของพยางค์ทั้ง
สองประเภทและเปรียบเทียบจุดจบของเสียงในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักกับจุดกลางของ
เสียงในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก

เกณฑ์ที่ 3 สัทลักษณะในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นบางส่วนของพยางค์ที่ลง
เสียงหนัก ซึ่งส่วนที่เหมือนกัน คือ ส่วนหลัง ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบจุดจบของพยางค์ทั้งสอง
ประเภทและเปรียบเทียบจุดเริ่มต้นของเสียงในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักกับจุดกลางของ
เสียงในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก

ประเภทที่	ระดับเสียง	ระดับเสียงที่ เหมือนกัน	ระดับเสียงที่ แตกต่างกัน	รวม
1	จุดเริ่มต้น	16	21	37
	จุดจบ	14	23	37
2	จุดเริ่มต้น	5	7	12
	จุดจบ	5	7	12
3	จุดเริ่มต้น	9	10	19
	จุดจบ	3	16	19

ตารางที่ 18 : แสดงจำนวนครั้งที่ปรากฏของระดับเสียงประเภทที่ 3

จะเห็นว่า ประเภทที่ 3 ทิศทางของเสียงต่าง ระดับเสียงมีทั้งเหมือนและแตกต่าง มีจำนวนครั้งของการปรากฏว่าระดับเสียงแตกต่างกันมากกว่าเหมือนกัน ในทุกเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

4. เมื่อนิยามการปรากฏในพยางค์

เมื่อนิยามความแตกต่างของพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักกับพยางค์ที่ลงเสียงหนัก ทั้งคำพยางค์เดียวและพยางค์หลังของคำสองพยางค์พบว่าพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักแตกต่างจากคำพยางค์เดียวมากกว่าพยางค์หลังของคำสองพยางค์

5.2.2 การเปรียบเทียบสัญลักษณ์ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักกับพยางค์ที่ลงเสียงหนัก โดยนิยามตามหน่วยเสียงวรรณยุกต์

ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะพิจารณาเปรียบเทียบสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์แต่ละหน่วยเสียง เพื่อสรุปว่าสัญลักษณ์ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเหมือนหรือแตกต่างจากในพยางค์ที่ลงเสียงหนักอย่างไร ในการพิจารณาจะนำผลการวิเคราะห์ของทุกอำเภอมาพิจารณาร่วมกัน (ดูภาคผนวก ข)

ในการเปรียบเทียบข้างล่างนี้ ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบเฉพาะในแง่ของทิศทางของเสียงเท่านั้น โดยจะไม่พิจารณาถึงระดับเสียง หากเปรียบเทียบในแง่ระดับเสียงจะมีลักษณะร่วมกันของอำเภอต่าง ๆ น้อยมาก

วรรณยุกต์ที่ 1 ในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก วรรณยุกต์ที่ 1 จะมีสัญลักษณ์ที่หลากหลายมาก คือ มีถึง 6 เสียง ได้แก่ เสียงระดับ-ตก เสียงตก-ระดับ เสียงตก เสียงขึ้น-ตก เสียงระดับ-ขึ้นและเสียงตก-ขึ้น ส่วนในพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนักจะมีเพียง 2 เสียงเท่านั้น ได้แก่ เสียงระดับและเสียงขึ้น เสียงระดับปรากฏในอำเภอปรางบุรี อำเภอกุยบุรี อำเภอเมือง ส่วนเสียงขึ้นปรากฏในอำเภอหัวหิน อำเภอทับสะแก (ดูภาคผนวก ข)

วรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์เป็น ในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก สัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์เป็น มีถึง 4 เสียง ได้แก่ เสียงระดับ เสียงตก-ระดับ เสียงตกและเสียงขึ้น-ตก ส่วนในพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนักจะมี 3 เสียง ได้แก่ เสียงระดับ เสียงขึ้นและเสียงตก เสียงระดับปรากฏในอำเภอกุยบุรี อำเภอเมืองและอำเภอทับสะแก ส่วนเสียงขึ้นปรากฏในอำเภอหัวหินและเสียงตกปรากฏในอำเภอปรางบุรี

ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักวรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์เป็น มีสัญลักษณ์เป็นเสียงตกเหมือนกัน ในอำเภอปรางบุรีและอำเภอทับสะแก แต่เมื่อปรากฏในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก หน่วยเสียงนี้กลับมีสัญลักษณ์ต่างกัน ใน 2 อำเภอนี้ โดยอำเภอปรางบุรีจะเป็นเสียงตก ส่วนอำเภอทับสะแกเป็นเสียงระดับ

วรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์ค้ายสระเสียงยาว ในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก สัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์ค้ายสระเสียงยาว มี 4 เสียง ได้แก่ เสียงระดับ เสียงตก-ระดับ เสียงตกและเสียงขึ้น-ตก ส่วนในพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนัก มี 3 เสียง ได้แก่ เสียงตก เสียงตก-ระดับและเสียงระดับ-ตก เสียงตกปรากฏในอำเภอปรางบุรี อำเภอกุยบุรีและอำเภอเมือง เสียงตก-ระดับปรากฏในอำเภอหัวหินและเสียงระดับ-ตกปรากฏในอำเภอทับสะแก ในอำเภอปรางบุรีและอำเภอเมือง สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์ค้ายสระเสียงยาว เป็นเสียงตกทั้งในพยางค์ที่ลงเสียงหนักและไม่ลงเสียงหนัก

วรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงสั้น ในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก
สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงสั้น มี 5 เสียง ได้แก่
เสียงระดับ เสียงตก-ระดับ เสียงตก เสียงขึ้น-ตกและเสียงขึ้น-ระดับ ส่วนในพยางค์ที่
ไม่ได้ลงเสียงหนักมี 3 เสียง ได้แก่ เสียงระดับ เสียงตกและเสียงตก-ระดับ
เสียงระดับปรากฏในทุกอำเภอ เสียงตกปรากฏในอำเภอหัวหินและอำเภอปราณบุรี
เสียงตก-ระดับปรากฏในอำเภอบ้านชะนาง

หากพิจารณาสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงสั้น ใน
พยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักโดยแยกตามพยัญชนะท้าย พบว่าอำเภอหัวหินเพียงอำเภอเดียวที่
สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงสั้นเป็นเสียงระดับเมื่อพยางค์
ที่ลงท้ายด้วยเสียงกักอื่นๆและเป็นเสียงตกเมื่อพยางค์ลงท้ายด้วยเสียงกักที่เส้นเสียง ใน
ทางตรงกันข้ามอำเภอปราณบุรีและอำเภอเมือง สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2
พยางค์ตายสระเสียงสั้น เป็นเสียงระดับเมื่อพยางค์ที่ลงท้ายด้วยเสียงกักที่เส้นเสียงและ
เป็นเสียงตกและตก-ระดับเมื่อพยางค์ลงท้ายด้วยเสียงกักอื่นๆ ส่วนในอำเภอกุยบุรีและ
อำเภอเมือง วรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงสั้นมีสัทลักษณะเป็นเสียงระดับ
เพียงอย่างเดียวไม่ว่าพยัญชนะท้ายจะเป็นเสียงกักที่เส้นเสียงหรือเสียงกักอื่นๆ

วรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์เป็น ในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก สัทลักษณะของหน่วย
เสียงวรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์เป็น มี 3 เสียง ได้แก่ เสียงขึ้น-ตก เสียงระดับ-ตก
เสียงตก ส่วนในพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนักมี 4 เสียง ได้แก่ เสียงตก เสียงขึ้น-ตก
เสียงระดับ-ตกและเสียงระดับ

วรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์ตายสระเสียงยาว ในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก
สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์ตายสระเสียงยาว มี 2 เสียง ได้แก่
เสียงขึ้น-ตก เสียงระดับ-ตก ส่วนในพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนักมี 3 เสียง ได้แก่ เสียง
ตก เสียงระดับและเสียงระดับ-ตก ที่ในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก วรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์ตาย
สระเสียงยาว ในอำเภอหัวหิน อำเภอกุยบุรีและอำเภอบ้านชะนางมีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น-
ตก ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักสัทลักษณะจะต่างกันออกไปในแต่ละอำเภอ คือ ในอำเภอ
หัวหินเป็นเสียงระดับ อำเภอกุยบุรีเป็นเสียงตกและอำเภอบ้านชะนางเป็นเสียงระดับ-ตก

วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์เป็น ในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์เป็น มี 4 เสียง ได้แก่ เสียงขึ้น-ตก เสียงตก-ระดับ เสียงตก-ขึ้นและเสียงขึ้น ส่วนในพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนักเป็นเสียงระดับทุกอำเภอ ยกเว้นอำเภอปรางบุรีที่เป็นเสียงตก

ในอำเภอหัวหินและอำเภอกุยบุรี วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์เป็นมีสัทลักษณะเหมือนกับทั้งในพยางค์ที่ลงเสียงหนักและพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก คือ เป็นเสียงขึ้น-ตกในพยางค์ที่ลงเสียงหนักและเป็นเสียงระดับในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก

วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงสั้น ในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงสั้น มี 5 เสียง ได้แก่ เสียงขึ้น เสียงขึ้น-ระดับ เสียงระดับ เสียงขึ้น-ตกและเสียงระดับ-ตก ส่วนในพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนักมี 4 เสียง ได้แก่ เสียงขึ้น เสียงขึ้น-ตก เสียงระดับและเสียงตก เป็นที่น่าสังเกตว่า หากพิจารณาตามพยัญชนะท้ายของพยางค์ตายสระเสียงสั้นจะไม่พบว่าอำเภอใดที่มีสัทลักษณะเหมือนกัน ซึ่งแตกต่างจากกรณีของวรรณยุกต์ที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงสั้น

วรรณยุกต์ที่ 5 ในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 มี 3 เสียง ได้แก่ เสียงตก-ขึ้น เสียงตกและเสียงระดับ-ตก เสียงตก-ขึ้น ปรากฏในอำเภอหัวหินและอำเภอเมือง เสียงตกปรากฏในอำเภอปรางบุรี อำเภอกุยบุรี และอำเภอทับสะแก เสียงระดับ-ตกปรากฏในอำเภอกุยบุรีและอำเภอทับสะแกและเสียงตก-ระดับปรากฏในอำเภอปรางบุรี ส่วนในพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนักเป็นเสียงตกทุกอำเภอ ยกเว้นอำเภอหัวหินที่เป็นเสียงระดับ

ในอำเภอหัวหินและอำเภอเมือง วรรณยุกต์ที่ 5 ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเสียงตก-ขึ้นเหมือนกัน แต่ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักจะต่างกัน คือ ในอำเภอหัวหินเป็นเสียงระดับ ส่วนอำเภอเมืองเป็นเสียงตก นอกจากนี้ในอำเภอกุยบุรี อำเภอทับสะแกเป็นเสียงตกและเสียงระดับ-ตกเหมือนกันในพยางค์ที่ลงเสียงหนักและเป็นเสียงตกเหมือนกันในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก

วรรณยุกต์ที่ 6 ปรากฏเฉพาะอำเภอหัวหินและอำเภอกุยบุรีเท่านั้น ในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 มี 2 เสียง ได้แก่ เสียงขึ้นและเสียงระดับ-ตก เสียงขึ้นปรากฏทั้ง 2 อำเภอและเสียงระดับ-ตกปรากฏเฉพาะในอำเภอหัวหิน ส่วนในพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนักจะมี 2 เสียง ได้แก่ เสียงระดับและเสียงขึ้น-ระดับ เสียงระดับปรากฏในอำเภอหัวหินและเสียงขึ้น-ระดับปรากฏในอำเภอกุยบุรี

สรุป

การเปรียบเทียบวรรณยุกต์ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักและพยางค์ที่ลงเสียงหนัก แสดงว่าในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักจะมีการรวมหน่วยเสียง ทำให้ระบบวรรณยุกต์มีจำนวนหน่วยเสียงน้อยกว่าในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก

การเปรียบเทียบเรื่องสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์มีความแตกต่างระหว่างพยางค์ที่ลงเสียงหนักและพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักอยู่ค่อนข้างมาก กล่าวคือ ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักมีสัทลักษณะที่เป็นเสียงระดับมากกว่าในพยางค์ที่ลงเสียงหนักและหากในพยางค์ที่ลงเสียงหนักมีสัทลักษณะที่เปลี่ยนทิศทางตรงกลางพยางค์ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักจะไม่มี การเปลี่ยนทิศทางดังกล่าว

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย